

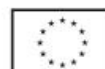
WWF for a living planet®

Raport z działalności Błękitnego Patrolu WWF

Okres 01 stycznia 2018 – 31 grudnia 2018 r

Przygotował

Rafał Jankowski

WWF for a living planet®

Wstęp

Drugi, pełny rok działalności Błękitnego Patrolu WWF w projekcie „Ochrona ssaków i ptaków morskich i ich siedlisk” był kontynuacją uprzednio ustalonych w projekcie działań, ale niósł również ze sobą dużo nowych i niespodziewanych wyzwań. Dzięki szerokiej rozpoznawalności Błękitnego Patrolu WWF w roku 2018 wiele wydarzeń, które zostaną później opisane, miało miejsce z udziałem „błękitnych wolontariuszy”. Kolejny rok upłynął pod znakiem kontynuacji podjętych wcześniej działań.

Fot. W. Czuchryta – Błękitny Patrol WWF

Działalność patrolu ponownie skupiona była wokół podstawowych działań, wśród których wyróżnić możemy monitorowanie wybrzeża pod kątem występowania gatunków projektowych: morswina, foki szarej, foki obrączkowanej i foki pospolitej a także siewczki obrożnej, ostrygojada i trzech gatunków rybitw: czubatej, białoczelnej i rzecznej; edukacja ekologiczna w czasie festynów lokalnych i poświęconych tematyce Morza Bałtyckiego, edukacja w szkołach, sprzątanie plaż oraz szkolenia w celu zwiększania wiedzy merytorycznej oraz przygotowania do interwencji terenowych.

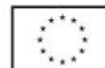
Fot. S. Barszczewski – wolontariuszka Błękitnego Patrolu w czasie monitoringu odpadów

Działalność Błękitnego Patrolu jest również ściśle związana z kontaktem i współpracą ze specjalistami Stacji Morskiej im. Profesora Skóry Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego. Poza prowadzeniem i współorganizacją szkoleń, specjaliści ze Stacji Morskiej są w stałym kontakcie z wolontariuszami w czasie ich interwencji, czuwając nad pomyślnym przebiegiem akcji, służą pomocą w ocenie kondycji zwierzęcia, a w razie konieczności przybywają, aby nieść specjalistyczną pomoc zwierzętom. Stacja Morska prowadzi również szkolenia specjalistyczne, np. z interwencji do foczych szczeniąt.

Praca Błękitnego Patrolu kontynuowana była w dotychczasowej strukturze, z podziałem wybrzeża na pięć odcinków z lokalnymi liderami. Każdy z liderów, odpowiedzialny za wyznaczoną część wybrzeża koordynuje grupę liczącą od ok. 30 do 43 osób.

Podsumowanie roku 2018 – interwencje i działalność terenowa Błękitnego Patrolu

Łączna liczba interwencji do fok żywych wyniosła 185 interwencji i było to o 112 więcej w porównaniu z rokiem 2017. Do foczych szczeniąt wolontariusze interweniowali 29 razy. Znacznie liczniejsze były interwencje do

WWF® for a living planet®

martwych osobników, gdzie liczymy zarówno foki, jak i morświny, wolontariusze Błękitnego Patrolu brali udział w akcjach zabezpieczających martwe zwierzęta odpowiednio 218 razy w przypadku fok i 11 w przypadku morświnów. Do ptaków projektowych, głównie do monitorowania lęgów siewczek obrożnych, wolontariusze wyjeżdżali 46 razy. Łączna liczba interwencji wyniosła 460.

Fot. J. Wilkanowski – szczenię foki szarej w Stogach

Fot. W. Czuchryta – martwa foka szara

Najwięcej interwencji związanych było z pojawieniem się foki szarej, nazwanej przez wolontariuszy „Celebrytką”. Po raz pierwszy obserwowana była na przełomie stycznia i lutego na Mierzei Wiślanej. Następnie widywana w środkowej części odcinka, ostatecznie kończąc w Rewalu i Międzyzdrojach. Przez nieodpowiedzialne zachowania turystów (zaganianie do wody,

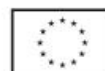
podchodzenie, sadzanie dzieci (sic!), karmienie przekąskami itd. wymagała szczególnie dużo uwagi i opieki Błękitnego Patrolu, a jednocześnie stwarzała bardzo dobre pole do edukacji turystów i do współpracy z gminami.

Fot. K. Myroniuk Foka Celebrytka

Działanie Ptasie

Błękitny Patrol od 2013 roku zajmuje się również monitoringiem i ochroną lęgów ptasich, skupiając się na pięciu gatunkach gniazdujących na wybrzeżu: ostrygojada, sieweczki obrożnej oraz trzech gatunków rybitw (czubatej, rzecznej i białoczelnej). Od roku 2017 prowadzi również akcje zabezpieczania lęgów sieweczki obrożnej i wzmożonego monitoringu, wszystko pod opieką i w konsultacjach z Grupą Badawczą Ptaków Wodnych KULING. W ramach projektu w roku 2018 znaleziono 55 lęgów sieweczki obrożnej, 22 lęgi zostały znalezione przez wolontariuszy Błękitnego Patrolu. W patrolach „siewczkowych” udział wzięło 33 wolontariuszy, którzy brali również udział w pracach związanych z montowaniem koszy ochronnych oraz obrączkowaniu piskląt. Ponadto wolontariusze zabezpieczali tereny lęgowe tablicami informującymi turystów o obecności wspomnianych lęgów, ale również wymieniali kart w fotopułapkach i aktywnie wyszukiwali gniazda siewczek. Wynikiem działań było zaobrączkowanie 59 piskląt

Fot. T. Bucior Wolontariusze podczas zakładania kosza

Fot. A. Kassolik Zabezpieczenie gniazda koszem

Szkolenia

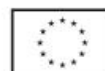
Rokrocznie w ramach funkcjonowania struktury wolontariuszy, w ramach pogłębiania ich wiedzy i zwiększania świadomości nt. środowiska morskiego organizowane są dwie tury szkoleń, zawsze w drugim i czwartym kwartale roku. W pierwszej połowie 2018 roku odbyły się szkolenia ornitologiczne, które stanowiły uzupełnienie i rozwinięcie wiedzy zdobytej podczas podobnych szkoleń w ubiegłym roku. Szkolenia obejmowały zarówno część teoretyczną z zakresu występowania gatunków projektowych, z głównym skupieniem na sieweczce obrożnej. Pojawiło się również podsumowanie zeszłorocznych działań i wyciągnięcie z nich wniosków. Druga część szkolenia obejmowała praktyczne umiejętności z zakresu ochrony lęgów sieweczki obrożnej, połączona była

z warsztatem terenowym z montowania koszy ochronnych na udawanych gniazdach. Identyczne szkolenia odbyły się w każdej grupie pod okiem specjalistów GBPW KULING, którzy odpowiedzialni są za obsługę ornitologiczną projektu.

Druga tura szkoleń obejmowała tematy zaproponowane przez lokalnych liderów. Dwie grupy wolontariuszy odbyły szkolenie w Akwariarium Gdyńskim z zakresu funkcjonowania środowiska morskiego i zapoznaly się z wystawami udostępnionymi przez ww. instytucję. Jedna grupa odbyła rejs na Mewią Łachę celem obserwacji ssaków i ptaków morskich, w trakcie rejsu nastąpiło również podsumowanie roku prowadzonych działań w grupie (poruszane tematy: nauka obserwacji, rozpoznawania gatunków, przybliżenie biologii gatunków najczęściej widywanych na polskim wybrzeżu). Prelekcja o ssakach morskich (fokach szarych, fokach pospolitych, fokach obrączkowanych), morświnach i innych gatunkach ssaków morskich, które sporadycznie odwiedzają Morze Bałtyckie. Kolejne dwa szkolenia w części zachodniej podsumowywały kolejny rok działalności Błękitnego Patrolu oraz obejmowały dodatkowe tematy dotyczące zwierząt projektowych i roślinności nadmorskiej.

Fot. W. Czuchryta – szkolenie w Akwariarium Gdyńskim

Szkolenie edukatorów

We wrześniu po raz pierwszy zostało zorganizowane szkolenie z zakresu metodyki i sposobów prowadzenia edukacji w szkołach i podczas akcji edukacyjnych. Szkolenie obejmowało następujące tematy: przygotowanie konspektu zajęć edukacyjnych, przygotowanie i prowadzenie prezentacji, prowadzenie zajęć edukacyjnych w szkołach, metodyka prowadzenia edukacji terenowej, wybrane tematy edukacyjne z zakresu ochrony i życia ssaków morskich.

Fot. W. Czuchryta – szkolenie edukatorów w Helu

Działalność edukacyjna

W roku 2018 podjęte zostały co najmniej 83 akcje edukacyjne. W porównaniu do minionego roku, odbyło się więcej akcji terenowych (co najmniej 23), tj. udział w festynach, dniach poświęconych konkretnym tematom związanych ze środowiskiem morskim i ochroną przyrody (Dzień Ryby, Piknik Ptasi), czy lokalnym wydarzeniom skierowanym zarówno do turystów, jak też lokalnej społeczności.

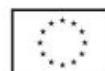
Fot. R. Jankowski – akcja edukacyjna w czasie Dnia Ryby w Helu

Kluczowe z punktu widzenia przekazywania wiedzy i krzewienia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców polskiego wybrzeża jest działalność edukacyjna prowadzona wśród młodych ludzi zarówno w szkołach, jak również w trakcie kolonii, zjazdów harcerskich etc. Wolontariusze Błękitnego Patrolu byli szeroko zapraszani, a w minionym roku 2018 wzięli udział w co najmniej 54 prelekcjach. W ramach przykładu wspomnieć można tu o prelekcji w trakcie Słupskiej Szkoły Młodych Fizyków, która to już na stałe wpisała się do działań Błękitnego Patrolu, czy w trakcie obozu ZHP Hufca Łódź.

W minionym roku podjęte zostały również nowatorskie próby edukacji społeczeństwa poprzez udział w prelekcji w Pubie „Ziemia” w ramach wydarzenia „Trójmiejska Kawiarnia Naukowa”, co spotkało się ze szczególnie miłym przyjęciem.

Działalność dodatkowa

Błękitny Patrol na przestrzeni 9 lat swojej działalności stał się na szeroką skalę rozpoznawalną społecznością. Doświadczenie wolontariuszy w ratowaniu dzikiej przyrody i znajomość aspektów prawnych związanych z ochroną środowiska pomaga wolontariuszom

Błękitnego Patrolu w skuteczny sposób wspierać działania nie związane bezpośrednio z gatunkami projektowymi.

W roku 2018 Błękitny Patrol brał udział w 22 interwencjach do zwierząt dzikich (żywych i martwych). Były to m. in. sarny, dziki, łabędzie i kormorany. Wśród tych interwencji były również takie, które pośrednio są związane z gatunkami projektowymi, gdyż świadczą o stanie środowiska morskiego w ogóle. Do takich zaliczyć można interwencję do martwych sumów znalezionych na Mierzei Wiślanej.

Fot. J. Wilkanowski – sprzątanie plaży podczas akcji „Nie bądź patałachem, posprzątaj Mewią Łachę”

Cyklicznie odbywają się trwające już od lat akcje sprzątania plaży. W zachodniej części wybrzeża organizowana jest „Akcja Czysta Plaża”, w trakcie której niemal 20 kilometrów plaż między Mrzeżynem a Kołobrzegiem jest sprzątanym z pomocą ochotników w postaci mieszkańców i turystów. Podobna akcja sprzątania odbywa się w rezerwacie Mewia Łacha pod hasłem „Nie bądź patałachem, posprzątaj Mewią Łachę”. Jest to przykład szerokiego zaangażowania i współdziałania różnych grup: samorządów, mieszkańców, Urzędu Morskiego i oczywiście Błękitnego Patrolu WWF. Nadmienić należy, że wcześniej wspomniane akcje są jedynie przykładem zorganizowanych wydarzeń mających na celu

aktywizację różnych grup. W ciągu całego roku niektórzy wolontariusze Błękitnego Patrolu w trakcie odbywanych patroli jednocześnie sprzątają plaże.

Podsumowanie

Rok 2018 stworzył przed wolontariuszami Błękitnego Patrolu WWF dużo wyzwań, tym samym angażując ich jeszcze aktywniej w działania na rzecz bałtyckiej przyrody. W roku 2017 Patrol brał udział w 248 interwencjach, w roku 2018 było ich już 460, co oznacza prawie dwukrotny wzrost. Duża ich liczba związana była z obecnością „celebrytki”, ale również wyłączając te interwencje łączna ich liczba wyniosłaby ponad 300.

Liczba akcji edukacyjnych w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się ze 103 na 83, co jednak przekłada się na edukację związaną z wydarzeniami w miastach i gminach, w trakcie festiwali i wydarzeń nadmorskich, co przekłada się ostatecznie na większe dotarcie do grup docelowych.

Fot. W. Bagiński – edukacja szkolna

